

[Christophersen.]

sige, at det er et problem, som det efter vores opfattelse er rigtigt at finde frem til en løsning på, men det hænger nægtelig sammen med andre boligudgiftsproblemer. Samtidig med, at der er 30.000–40.000 boliger, som står over for dette særlige problem, har vi jo et meget større antal boliger, nemlig omkring 1 million, som står over for de udgiftsproblemer, som 16. almindelige vurdering rejser, og det gør dermed hele spørgsmålet om lejeværdiberegningsgrundlaget og ejendomsskatternes beregningsgrundlag og promillesatser til et aktuelt problem, som må tages ind i de samme overvejelser. Der må altså være en parallelitet mellem, hvordan man behandler ejerboliger og lejerboliger også i denne sammenhæng, og det er den parallelitet, som vi søger at opnå under de forhandlinger, der er i gang i øjeblikket. Jeg skal blot udtrykke håb om, at de forhandlinger vil føre frem til et fornuftigt resultat. Så får vi igen lejlighed til her i folketinget at drøfte de boligpolitiske problemer på grundlag af nogle konkrete lovforslag.

Endelig skal jeg om hr. Kaj Hansens dagsorden sige, hvad der næppe undrer forslagsstilleren, at den kan vi ikke stemme for, den har vi i sinde at stemme imod. Vi synes, den indeholder en række ting, som vil føre boligmarkedet i en ganske anden retning end den, vi ønsker det skal føres hen i. Det vil gøre det til et stivere boligmarked, og det vil gøre det sværere for folk, tror vi, i det lange løb at få egnede boliger. Det vil også give urealistiske priser på boligen, og det forudsætter, at det offentlige engagerer sig i boligsektoren på en kostbar og urimelig måde, som vi ikke vil være med til. Den dagsorden vil vi altså anbefale at man stemmer imod.

Kjærulff-Schmidt (FP):

Den boligpolitik, der føres her i landet af socialdemokratiet og de partier, der støtter socialdemokratiet i de boligpolitiske forlig, er efter vores opfattelse i alt for høj grad præget af ønsketænkning og af illusioner. En af illusionerne er og har været, at hvis man tilstrækkelig mange gange fremsiger tallene 40.000 og 8.000, vil der blive opført 40.000 boliger om året, hvoraf de 8.000 er almennyttige. Jeg mindes – og det er der måske også andre af ordførerne der gør – hvordan socialdemokratiet og en række andre partier med boligministeren i spidsen angreb fremskridtspartiet hårdt ved

boligdebatten den 12. marts sidste år, fordi vi satte et spørgsmålstegn ved, om disse tal var realistiske. Vi fik at vide meget klart og meget bestemt, at disse tal var resultatet af omhyggelige analyser, og det var ganske urimeligt, at fremskridtspartiet tillod sig at anfægte disse analyser. Men hvem fik ret? Det gjorde fremskridtspartiet. Og de omhyggelige analyser, som forligspartierne sagde de lagde til grund for deres politik, var præcis så værdiløse, som vi hævdede de var.

Det er naturligvis sådan, som hr. Christophersen f. eks. var inde på, at det er en lang række andre forhold, finansiseringsvilkår, rentevilkår og hele det økonomiske klima, som er afgørende for, hvad der bygges, uanset hvad man skriver i bemærkningerne til et politisk forlig. Men i den sag foretrak forligspartierne at holde sig til myter og til illusioner, og det er en af årsagerne til, at vi nu fører denne forespørgselsdebat, og en af årsagerne til, at vi står med en række alvorlige problemer inden for bolig- og byggesektoren.

En anden af de illusioner, flertallets boligpolitik bygger på, er, at de sociale boligselskaber skulle være i stand til at opføre og udleje lejligheder billigere og bedre, end de private bygherrer kan. De sidste 10 års erfaringer viser ellers noget andet. De viser nemlig, at de sociale boligselskaber til trods for milliardtilskud fra skatteyderne og til trods for kæmpemæssige huslejestigninger er kommet ud i et næsten bundløst økonomisk morads. Til trods for tilskud, som nu er oppe på beløb i nærheden af 20.000 kr. om året til en toværds lejlighed de første 5 år, er man ikke i stand til at leje ud til en socialt forsvarlig husleje.

Vi ser derfor nu, hvordan der aktioneres mod lejestigningerne i det sociale byggeri, og det er forståeligt, at der er store grupper af lejere, som reagerer på denne måde. Det er ikke rimeligt, at de sociale boligselskaber, skatteydernesubsidierede som de er i alle ender og kanter, har bygget så dyrt og ikke tilstrækkeligt har kalkuleret med afviklingen af rentesikringsordningerne; de har derfor ikke været i stand til at undgå de massive huslejestigninger. Der mangler helt afgørende et privat modspil til de sociale udlejningsbyggerier.

Det er meget uheldigt, at socialdemokratiet og dets støttepartier har satset så ensidigt på de sociale boligselskaber. Den manglende konkurrence fra privat side har fjernet den ansvarsbe-